

foto rozhodnutí nabylo právní moci:

výrok dne 15. 11. 2014

Číslo jednací: 15 Co 315/2017 - 271

výrok dne

a je vykonatelné dnem 21. 11. 2014

V Táboře

dne 21. 12. 2014

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře – rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy Mgr. Pavla Příbyla a soudců Víta Jakšiče a JUDr. Marcely Pechové v právní věci žalobce M. B., nar. bytem zastoupeného JUDr. Erikou Neumannovou, advokátkou se sídlem Praha 4, Marie Cibulkové 356/34, proti žalované H. Š., nar. bytem, zastoupené JUDr. Pavlem Šonkou, advokátem se sídlem v Táboře, nám. Fr. Křížíka 2840, o výživné zletilého syna, o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 11. dubna 2017 č.j. 15 C 208/2016-206

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v odstavcích I. a II. ve výročích o vyživovací povinnosti žalované a nedoplatku na výživném **m ě n í** takto:

Žalovaná je povinna platit žalobci na jeho výživu od 1.9.2016 výživné v částce 1.700,- Kč měsíčně a od 1.10.2017 výživné v částce 2.200,- Kč měsíčně, splatné vždy do každého 15. dne v měsíci předem.

Nedoplatek na výživném za dobu od 1.9.2016 do 10.10.2017 v částce 22.100,- Kč je žalovaná povinna zaplatit žalobci do 6 měsíců od právní moci tohoto rozsudku.

- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci nákladů řízení před soudy obou stupňů v částce 8.566,- Kč k rukám právní zástupkyně JUDr. Eriky Neumannové do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Citovaným rozsudkem Okresní soud v Táboře (dále jen soud I. stupně) uložil žalované povinnost platit žalobci na jeho výživu za dobu od 1.9.2016 částku 2.200,- Kč měsíčně, splatnou vždy do každého 15. dne v měsíci předem, počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozsudku, k rukám žalobce (odst. I.), nedoplatek na výživném pro žalobce za dobu od 1.9.2016 do 11.4.2017 ve výši 15.400,- Kč uložil žalované uhradit ve splátkách po 1.000,- Kč měsíčně vždy k 15. dni v měsíci, počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozsudku, pod ztrátou výhody splátek, k rukám žalobce (odst. II.), zamítl žalobu v části, jíž se žalobce domáhal, aby žalované byla uložena povinnost hradit žalobci za dobu od 1.9.2016 další výživné ve výši 500,- Kč měsíčně (odst. III.) a žalované uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení v částce 27.316,26 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce (odst. IV.).

Žalobce se domáhal vůči žalované (své matce) priznání výživného ve výši 2.700,- Kč počínaje dnem 1.9.2016 s odůvodněním, že od září 2016 opět nastoupil do 4. ročníku Střední zemědělské školy (dále SZŠ) v Rakovníku (když žalovaná přestala hradit výživné v říjnu 2015, neboť žalobce studium ukončil kvůli neúspěchu u maturitní zkoušky), žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby s tím, že nelze přičítat k její tíži opakovaný neúspěch žalobce u maturitní zkoušky a že žalobce nemá právo těžit ze svého nepoctivého přístupu ke studiu. Na základě zjištění učiněných z výsledku žalobce a potvrzení SZŠ Rakovník soud I. stupně uzavřel, že žalobce ve školním roce 2016/2017 pokračuje ve studiu 4. ročníku SZŠ Rakovník formou denního studia za účelem přípravy na maturitní zkoušku, jejíž složení je v jeho zájmu a mělo by být i zájmem jeho rodičů. Když ze zprávy školy je patrné, že po dobu studia od 1.9.2011 do 30.6.2015 neměl neomluvené absence ani průběžně velmi špatný prospěch a že důvodem opakování ročníku je neúspěch u státní části maturity z matematiky. Soud I. stupně proto uzavřel, že na straně žalobce se jedná o soustavnou přípravu na budoucí povolání, jejímž cílem je dosažení vyšší kvalifikace a že tedy od 1.9.2016 došlo u rodičů k obnově jejich vyživovací povinnosti (§ 911 o.z.). Dále soud I. stupně zjistil, že otec žalobce (jehož vyslechl) si vyživovací povinnost řádně plní, neboť žalobce s ním žije v jedné domácnosti a otec mu kromě bydlení poskytuje finance na stravu, školu, oblečení a dále všeobecnou podporu ve snaze dokončit středoškolská studia. Naopak žalovaná (kterou rovněž vyslechl) se o žalobce dlouhodobě nezajímá, nestýká se s ním a finanční podporu při dokončení studií žalobce k jeho žádosti ze dne 31.8.2016 výslovně odmítla. Žalovaná pak uváděla, že nemá prakticky žádné příjmy (vyjma částky 1.710,- Kč měsíčně jako přídatku na 3 děti z manželství) a že rodinu živí její manžel. Z dokladů o jeho příjmech (daňová priznání za roky 2015 a 2016, peněžní deník za rok 2015, knihy příjmů a výdajů za rok 2016) sice plyne, že jeho podnikání je dlouhodobě ztrátové (dle jeho výpovědi nejméně posledních 10 let), ovšem ve svědecké výpovědi uvedl, že má čistý měsíční příjem zhruba 15.000,- Kč, z něhož hradí náklady na domácnost ve výši 6.000,- Kč měsíčně a další potřeby rodiny, která žije prakticky v novostavbě rodinného domu bez zatížení hypotékou či jinými úvěry. Vysvětloval-li manžel žalované dostatek finančních prostředků na nákup materiálu do podnikání půjčkami, žádným způsobem toto věrohodně neobjasnil a z účetních dokladů to nevyplývá. Přesto se žalovaná za takové, oběma manželi tvrzené, finanční situace rozhodla zůstat v domácnosti bez jakéhokoli příjmu, ačkoliv ze zpráv úřadu práce vyplývá, že jak v oboru odpovídajícím vzdělání žalované (technologie zpracování keramiky), tak v oboru, který krátce fakticky

vykonávala (prodavačka), se přímo v Táboře nabízela volná pracovní místa s relativně slušným příjmem (v prvním případě od 15.000,- Kč do 34.000,- Kč hrubého, ve druhém od 13.000,- Kč do 27.000,- Kč hrubého měsíčně). Soud I. stupně proto uzavírá, že výdaje a příjmy vykazované manželem žalované pro účely daňového přiznání nemohou odpovídat faktické životní úrovni a výdajům rodiny. Zároveň má za to, že aktuální majetková situace žalované a jejího manžela je obdobná situaci hodnocené Okresním soudem v Rakovníku v rozsudku ze dne 24.10.2011 č.j. 0 P 24/2012-491 s tím, že žalované sice přibyla jedna vyživovací povinnost, na druhé straně však vzrostly náklady žalobce. Zákonným hlediskům dle § 913 odst. 1 o.z. tak odpovídá i nyní výživné ve shodné částce 2.200,- Kč počínaje od 1.9.2016, kdy došlo k obnovení vyživovací povinnosti žalované. Soud I. stupně dále uvedl, že rozhodnutí žalované být v domácnosti se jeví, s ohledem na dobu jejího pracovního zařazení v posledních cca 20 letech a ličení zdravotního stavu dětí (rozdílně vnímaného i ze strany jejího manžela), jako ryze dobrovolné rozhodnutí (dle výpovědi žalované její zaměstnání jim jako rodině časově nevyhovovalo), nikoliv založené na vážnosti zdravotních omezení nezletilých dětí či jejího manžela (starší synové žalované již navštěvují základní školu a nejmladší syn má od podzimu 2016 možnost navštěvovat mateřskou školku). S ohledem na zpětné stanovení výživného od 1.9.2016 vznikl na výživném do dne rozhodnutí nedoplatek v celkové výši 15.400,- Kč, který bylo umožněno žalované zaplatit ve splátkách. Co do částky představující rozdíl mezi žalobcem požadovaným výživným ve výši 2.700,- Kč a přiznaným výživným ve výši 2.200,- Kč měsíčně byla žaloba částečně zamítnuta. Jelikož žalobce měl pouze částečný úspěch (81,5% : 18,5%), má dle § 142 odst. 2 o.s.ř. právo na poměrnou náhradu nákladů v rozsahu 63 % nákladů řízení (rozdíl úspěšnosti účastníků), které sestávají z nákladů právního zastoupení v celkové výši 43.359,14 Kč, z toho 63 % činí 27.316,26 Kč.

Rozsudek ve výrocích I. a II. o své vyživovací povinnosti a nedoplatku na výživném a dále ve výroku IV. o náhradě nákladů řízení napadla žalovaná odvoláním. Nesouhlasí především se závěrem soudu I. stupně o obnovení vyživovací povinnosti, neboť o řádném přístupu žalobce k plnění školních povinností nelze hovořit jenom proto, že nevykazoval neomluvené absence. Přitom ani aktuálně v opakovaném ročníku nesložil maturitní zkoušku. nyní z českého jazyka. Dále vytýká soudu I. stupně, že bez jakéhokoli důkazu uvěřil tvrzení žalobce, že se na zkoušku připravoval a že obdobně posoudil vztahy mezi účastníky ve prospěch žalobce a opomenul, že žalobce zpřetrhal všechny vazby s matkou a její rodinou. neuznává je a nekomunikuje s nimi. Rovněž jeho vystupování při jednání nesvědčí o respektu ani o žádném jiném citu vůči matce. Navíc ji žalobce neinformoval o svých studijních výsledcích a ani o výsledcích maturitních zkoušek. Dále namítá nesprávné vyhodnocení své rodinné a osobní situace, neboť se stará o 3 děti a nemá reálnou možnost vykonávat výdělečnou činnost. Vycházel-li soud ze zpráv úřadu práce, měl by zároveň zkoumat, zda se jedná o místa vhodná pro žalovanou a zda by zaměstnavatel žalovanou přijal. Jelikož žalovaná pečuje o 3 děti, každé z nich potřebuje individuální přístup, a navíc pomáhá i manželovi při podnikatelské činnosti, nemá reálnou šanci se o žádné pracovní místo uváděné úřadem práce ucházet. Nejmladší syn dochází do předškolního zařízení pouze dopoledne a není předpoklad docházky odpoledne, navíc soud přehlédl jeho vývojové onemocnění. další ze synů žalované trpí nevléčitelnou poruchou trávení a poslední syn nevléčitelnou poruchou chuti, takže v jejich případě je žalovaná nucena připravovat každý den speciální stravu. Žalovaná pak nevlastní žádný majetek, když rodinný dům, ve kterém rodina žije, byl postaven z výlučných prostředků manžela žalované, a pokud v minulosti převedla na jeho osobu pozemek, na němž byl dům postaven, došlo tím pouze k narovnání majetkových

poměrů mezi manželi. Po manželovi žalované nelze požadovat, aby poskytoval finanční prostředky na výživu žalobce. Manžel žalované má zdravotní problémy a rovněž potřebuje pomoc manželky, například při přenášení tabulí skla. Rodina žalované žije skromně, manžel žalované si pro podnikání pořídil nejlevnější dodávkový automobil. Proto navrhovala změnu rozsudku a zamítnutí žaloby. Pokud by odvolací soud dospěl k závěru, že existuje její vyživovací povinnost k žalobci, je schopna platit výživné ve výši maximálně 500,- Kč měsíčně.

Žalobce navrhl potvrzení rozsudku. Nesouhlasil s tvrzením žalované o nepoctivém přístupu ke studiu (složení maturitní zkoušky z českého jazyka mu uteklo o 2 body), přičemž žalovaná se od základní školy o jeho studijní výsledky nezajímala a rodinné vztahy zpřetrhala sama. Žalovanou tvrzený špatný zdravotní stav jejích dětí nebyl nijak věrohodně prokázán. Dále poukázal na to, že po vydání napadeného rozsudku byl přijat ke studiu na vysoké škole a v průběhu odvolacího řízení složil v září 2017 opravnou maturitní zkoušku.

Odvolání bylo podáno včas, oprávněnou osobou a je přípustné (§ 204 odst. 1 a § 201 o.s.ř.). Podle § 212 věta první o.s.ř. přezkoumal odvolací soud rozsudek soudu I. stupně pouze ve výslovně napadených výrocích I., II. a IV. (podle § 206 odst. 2 o.s.ř. rozsudek ve výroku III. o částečném zamítnutí žaloby nabyt samostatně právní moci) a přes doplnění dokazování v odvolacím řízení dospěl k závěru, že odvolání žalované není z větší části opodstatněné.

Podle § 213 odst. 4 o.s.ř. doplnil odvolací soud dokazování o listiny předložené žalobcem týkající se jeho studia, ze kterých zjistil, že dle výpisu výsledků praktických testů z 15.5.2017 žalobce neuspěl z maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury, tuto zkoušku pak úspěšně složil v září 2017 (dle výpisu z 11.9.2017). Dle sdělení Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Zemědělské fakulty ze dne 5.5.2017 splnil žalobce podmínku pro přijetí k prezenčnímu studiu v bakalářském studijním programu zemědělství a dle potvrzení o studiu z 22.9.2017 navštěvuje v akademickém roce 2017/2018 uvedený obor vysoké školy. Z listin předložených žalovanou bylo zjištěno, že dle potvrzení úřadu práce z 2.10.2017 je žalovaná vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání od 25.9.2017 (momentálně bez nabídky vhodných volných pracovních míst) a dle rozhodnutí rovněž z 2.10.2017 se žalované nepřiznává podpora v nezaměstnanosti, neboť v rozhodném období 2 let před zařazením do evidence doložila předchozí zaměstnání pouze v délce 9 měsíců a 10 dnů (jednalo se o osobní péči o dítě ve věku do 4 let). Dále předložila potvrzení Trafíky u Dvořáka z 27.9.2017, že nepřijímají nové zaměstnance, Koloniálu Kroužek Tábor, že nemá volná pracovní místa, Bartoň kuchyně, že nemá žádnou vhodnou pozici, Hodinářství a zlatnictví v Táboře, že nepřijímají nové zaměstnance a Loudin-realizace, s.r.o., že jelikož nemůže pracovat ve směnném provozu, nemají pro ni žádné pracovní místo. Dále žalovaná předložila vyjádření PhDr. Barbory Evjákové z 13.6.2017 osahující písemné vysvětlení diagnózy vývojová dysfázie (ohledně syna F. Š.), lékařskou zprávou MUDr. Martina Pospíšila z 13.6.2017, že u nezl. M. Š. je nutná přísná zbytková strava, která není ve školní jídelně zajištěna, a rozpis činností za květen a červen 2017 (návštěvy lékařů).

Základním předpokladem pro vznik a trvání vyživovací povinnosti je zásadně stav odkázanosti na výživu na straně oprávněného (§ 911 o.z.), tedy neschopnost samostatně uspokojovat všechny své potřeby, ať už vlastní prací či ze svého majetku. Pakliže soud I. stupně zjistil, že žalobce od 1.9.2016 pokračuje ve studiu opakovaním 4. ročníku SZŠ

v Rakovníku a odvolací soud následně zjistil, že v září 2017 žalobce složil opakovanou maturitní zkoušku, tedy úspěšně ukončil středoškolské studium. a v akademickém roce 2017/2018 je studentem 1. ročníku Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, je správný závěr, že od 1.9.2016 se obnovila vyživovací povinnost obou rodičů k žalobci; dále odvolací soud uzavírá, že tato vyživovací povinnost trvá i nadále, neboť žalobce pokračuje ve studiu na vysoké škole, která oborem navazuje na jeho středoškolské studium. Pakliže žalobce dle zjištění soudu I. stupně opírající se o zprávu SZŠ v Rakovníku neměl po dobu studia neomluvené absence a jeho prospěch byl víceméně průměrný, nelze pouze neúspěch (byť opakovaný) při skládání maturitní zkoušky považovat za jednání, pro které by přiznání výživného od 1.9.2016 představovalo zneužití práva a nepožívalo právní ochrany (§ 8 o.z.). V tomto směru žalovanou uplatněné odvolací námítky nemohou být úspěšné.

Nelze přisvědčit ani tvrzení žalované, že to byl žalobce, kdo zpřetrhal všechny vazby se žalovanou a její rodinou. Z výpovědi žalované při jednání soudu I. stupně dne 8.12.2016 plyne, že po rozchodu rodičů, kteří bydleli v Lužné u Rakovníka, zůstal žalobce u otce, zpočátku k ní jezdil, postupně se mu zde přestávalo líbit, choval se odtažitě a když byla těhotná s druhým synem z aktuálního manželství, domluvila se s otcem žalobce, že žalobce k nim jezdit nebude; naposledy se tak viděli v květnu 2007. Dále uvedla, že na školní výsledky žalobce na SZŠ v Rakovníku se neptala, neboť ještě na ZŠ jí učitelka řekla, že se na výsledky syna, když je v péči otce, ptát nemá. Odvolací soud proto uzavírá, že pokud v roce 2007, kdy žalobci bylo 11 let, se jeho rodiče domluvili na tom, že žalobce nebude jezdit za rodinou matky a matka se následně nezajímala o jeho školní výsledky, nelze žalobce vinit z toho, že zpřetrhal vazby k rodině matky, nýbrž je namístě závěr soudu I. stupně, že žalovaná se o žalobce dlouhodobě nezajímá. Uváděla-li dále žalovaná, že ji žalobce neinformoval o studijních výsledcích, je významné, že dopisem (čl. 6 spisu) jí oznámil, že v září 2015 ukončil studium na SZŠ v Rakovníku, čímž zanikla vyživovací povinnost žalované, která následně výživné přestala platit. Proto s přihlédnutím ke všem shora uvedeným skutečnostem je v souladu i se zásadou dobrých mravů (ve smyslu § 2 odst. 3 o.z.) závěr o obnovení vyživovací povinnosti žalované k žalobci počínaje 1.9.2016.

Pokud jde o stanovení konkrétní výše výživného, soud I. stupně se správně zaměřil, s ohledem na zákonná hlediska (§ 913 a § 915 o.z.), především na posouzení schopností, možností a majetkových poměrů žalované. Zjištění, která v této souvislosti učinil, mají oporu v provedených důkazech a odvolací soud z nich rovněž vychází. Správně zjistil, že žalovaná má další 3 vyživovací povinnosti k nezl. dětem, přičemž v době rozhodování soudu I. stupně byl nejstarší D ■■■■ žákem ■■■■, prostřední M ■■■■ žákem ■■■■ a nejmladší F ■■■■, ročník ■■■■ docházel do mateřské školy. Poukazovala-li žalovaná na potřebu přípravy stravy pro 2 starší syny s ohledem na jejich zdravotní problémy (s tím, že ve škole taková strava není zajištěna), nebrání tato okolnost matce v zaměstnání (stravu může připravit předem). Poukazovala-li na tzv. vývojovou dysfázi u nejmladšího F ■■■■ a v důsledku toho na nemožnost jeho docházky do mateřské školy po celý den, takové zjištění ze žádné zprávy neplyne; navíc žalovaná při odvolacím jednání dne 10.10.2017 uvedla, že od září 2017 navštěvuje nezl. F ■■■■ povinně třídu předškoláků i nadále pouze dopoledne, neboť ona je hlášena na úřadu práce a není potřeba, aby syn chodil do školky na celý den. Předložila-li žalovaná přehled návštěv lékařů za květen a červen 2017, jedná se (pomine-li odvolací soud zdravotní problémy žalované) o běžné návštěvy lékařů s dětmi (logopedie, ušní, preventivní

prohlídka - to absolvují i rodiče jiných dětí, navíc pouze EEG u nezl. F [redacted]. Odvolací soud tak uzavírá, že z hlediska péče o 3 nezl. dětí se nejedná na straně žalované o žádnou specifickou situaci, která by jí bránila ve výkonu výdělečné činnosti.

Poukázala-li žalovaná v odvolání dále na potřebu její pomoci manželovi při podnikání, sám manžel žalované ve své svědecké výpovědi uvedl, že manželka mu při práci každý den nepomáhá, potřebuje pomoc sem tam. Vypověděla-li pak žalovaná v řízení před soudem I. stupně při jednání dne 8.12.2016, že si žádné zaměstnání nehledá (s ohledem na zdravotní problémy manžela – ty však její stálou přítomnost dle názoru odvolacího soudu nevyžadují, neboť sama např. uvedla, že manžel chodí na kontroly 1x ročně), je zřejmé, že žádnou práci v minulosti nesháněla a začala tak v podstatě činit až v souvislosti s napadeným rozhodnutím. O tom, že její snaha o získání zaměstnání není skutečná, svědčí i jí předložená potvrzení v průběhu odvolacího řízení, neboť 4 z 5 oslovených zaměstnavatelů sdělili, že žádné zaměstnance nepřijímají. Naopak soud I. stupně ohledně možnosti zaměstnání žalované kontaktoval větší firmy (LAUFEN CZ s.r.o. Bechyně a BRISK Tábor a.s. z hlediska původní profese žalované) a měl k dispozici i nabídky volných míst od úřadu práce na pozici prodavačky. Je-li přitom obecně známo, že v současné době je v České republice nízká míra nezaměstnanosti a zaměstnavatelé mají problém sehnat nové zaměstnance, lze po žalované důvodně požadovat, aby při shánění zaměstnání byla sama skutečně aktivní a nespolehala se (ani) pouze na nabídku úřadu práce (kde aktuálně nejsou vhodná volná místa).

Za této situace soud I. stupně při posuzování možností, schopností a majetkových poměrů žalované k placení výživného ve smyslu § 913 odst. 1 o.z. vycházel z posuzování celkových příjmových a majetkových poměrů rodiny žalované (tedy včetně manžela), a to správně s ohledem na vzájemnou vyživovací povinnost mezi manželi a existenci SJM žalované a jejího manžela. Navíc je třeba poukázat i na ust. § 915 odst. 1 o.z., podle kterého životní úroveň dítěte má být zásadně shodná se životní úrovní rodičů. Danou problematiku tak nelze zúžovat pouze na argumentaci, že manžel žalované vyživovací povinnost k žalobci nemá. Proto soud I. stupně oprávněně hodnotil jak majetkové poměry rodiny žalované (vlastnictví novostavby rodinného domu manželem žalované, ve které rodina žalované bydlí, bez zatížení hypotékou či jinými úvěry, k čemuž žalovaná přispěla vlastnictvím pozemku, na kterém byl dům postaven), tak i zejména podnikání manžela žalované, jehož příjmy představují jediné příjmy rodiny žalované (kromě přídavků na děti). Zde soud I. stupně správně poukázal na to, že nelze vyjít pouze z daňových přiznání a účetních dokladů manžela žalované (za roky 2015 a 2016), ze kterých nevyplývá žádný čistý příjem a kdy sám manžel žalované ve výpovědi uvedl, že dle dokladů je jeho podnikání dlouhodobě ztrátové, nejméně posledních 10 let. Jelikož daňová přiznání a další účetní doklady slouží primárně k jiným účelům, než ke zjišťování příjmu pro účely řízení o výživném, soud I. stupně správně poukázal na výpověď manžela žalované o výši jeho čistého výdělku (15.000,- Kč měsíčně) a na výdaje rodiny (6.000,- Kč inkaso pro domácnost, zbytek běžné potřeby rodiny). Vyplyvá-li přitom z daňových přiznání manžela žalované jeho hrubý příjem z podnikání za rok 2016 ve výši 431.653,- Kč a za rok 2015 ve výši 447.502,- Kč, je zřejmá určitá stabilita těchto příjmů, pohybující se na hranici cca 37.000,- Kč hrubého měsíčně. Zůstává-li manželovi žalované z tohoto jeho podnikání pro potřeby rodiny k dispozici částka cca 15.000,- Kč měsíčně, musel si dále vydělat na placení sociálního a zdravotního pojištění (dle knihy příjmů a výdajů za rok 2016 se jednalo o částky 1.850,- Kč na zdravotní pojištění a 1.980,- Kč na sociální pojištění měsíčně). Jelikož pak dle své výpovědi před soudem I. stupně od března 2014 do února 2017

splácel leasing na automobil částkou cca 8.000,- Kč měsíčně, musel vydělat i na tyto splátky leasingu; to zároveň znamená, že od března 2017 by manžel žalované měl mít fakticky k dispozici vyšší částku ze svých hrubých příjmů, neboť platba za leasing odpala. Při těchto poměrech rodiny žalované nelze souhlasit s tvrzením žalované, že je schopna platit výživné pouze do částky 500,- Kč měsíčně.

Soud I. stupně v této souvislosti správně poukázal i na situaci žalované a jejího manžela při posledním rozhodování o výživném rozsudkem Okresního soudu v Rakovníku ze dne 24.10.2011 č.j. 0 P 24/2002-491, kdy žalovaná po ukončení rodičovské dovolené byla vedena jako uchazečka o zaměstnání na úřadu práce s možností dosáhnout příjmu ve výši kolem 12.000,- Kč až 18.000,- Kč měsíčně, přičemž u manžela žalované, který odmítl předložit daňové přiznání, soud tehdy vyšel z průměrného příjmu sklenáře ve výši 17.906,- Kč měsíčně. Jestliže v projednávané věci bylo zjištěno, že žalovaná je i v současné době bez příjmů ze zaměstnání a podnikání manžela žalované je z hlediska jeho výsledků cca 10 let stejné, jsou současné příjmové poměry žalované a jejího manžela v podstatě shodné s těmi v roce 2011. Zjistil-li pak soud I. stupně, že od doby předchozího rozhodování přibyla žalované jedna vyživovací povinnost k nejmladšímu synovi F. [redacted] ovlivnila tato skutečnost dle odvolacího soudu možnosti žalované k placení výživného podstatnějším způsobem, než byl běžný nárůst potřeb žalobce, neboť výživné v částce 2.200,- Kč bylo žalobci přiznáno od okamžiku započetí studia na SZŠ v Rakovníku 1.9.2011. Proto dle názoru odvolacího soudu pro dobu studia žalobce na této střední škole odpovídá zákonným hlediskům dle § 913 odst. 1 a § 915 o.z. nižší výživné, a to v částce 1.700,- Kč měsíčně. Jelikož se započítím studia žalobce na vysoké škole od akademického roku 2017/2018 došlo ke zvýšení jeho potřeb (minimálně s dojížděním a s ubytováním v Českých Budějovicích – dle tvrzení právní zástupkyně žalobce při odvolacím jednání obousměrná jízdenka vyjde na 169,- Kč + 88,- Kč a předpokládané výdaje na ubytování budou činit 1.850,- Kč měsíčně), je namísto pro tuto dobu vyšší výživné v částce 2.200,- Kč stanovené soudem I. stupně. Toto navýšení je opodstatněné od 1.10.2017, neboť žalobce teprve v září 2017 složil opravňující maturitní zkoušku a dle vyjádření jeho právní zástupkyně odjel poprvé do školy v Českých Budějovicích k vyřízení si ubytování a dalších záležitostí počátkem října 2017. Jelikož žalovaná se se žalobcem dlouhodobě nestýká a nad rámec dříve placeného výživného mu ničím nepřispívá, nemá žádné jiné výdaje spojené se svým rodinně právním vztahem k žalobci, než je placení stanoveného výživného. Proto jsou shora uvedené částky opodstatněné (ostatně částku výživného 2.200,- Kč v předchozí době platila), zároveň však, s ohledem na popsání poměry žalované a její rodiny, maximální.

Proto odvolací soud podle § 220 odst. 1 o.s.ř. změnil rozsudek soudu I. stupně ve výrocích I. o stanovení výživného žalované a II. o nedoplatku na výživném tak, že žalované uložil povinnost platit žalobci na jeho výživu od 1.9.2016 výživné v částce 1.700,- Kč měsíčně a od 1.10.2017 zvýšené výživné v částce 2.200,- Kč měsíčně, splatné vždy do každého 15. dne v měsíci předem. Jelikož žalovaná za uvedené období výživné nehradila, vznikl jí nedoplatek v částce 22.100,- Kč (13 měsíců po 1.700,- Kč, když výživné za říjen 2017 není ke dni rozhodnutí odvolacího soudu splatné), kterou odvolací soud uložil žalované k úhradě, jelikož nemá žádné pravidelné příjmy a zároveň se jedná o výživné za delší dobu zpětně, v delší lhůtě k plnění dle § 160 odst. 1 o.s.ř. tak, aby si mohla tyto prostředky zajistit.

S ohledem na změnu rozsudku soudu I. stupně rozhodoval odvolací soud o nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o.s.ř.). Z původně požadované částky výživného 2.700,- Kč měsíčně uspěl žalobce zčásti v částce 1.700,- Kč (úspěch 63 %) a zčásti v částce 2.200,- Kč (úspěch 81,5 %), tedy jeho úspěch činil v průměru (po zaokrouhlení) 72 %, neúspěch 28 % a podle § 142 odst. 2 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř. má právo na poměrnou náhradu nákladů v rozsahu 44 %. Tyto náklady představují náklady právního zastoupení, především pak odměnu advokátky. Soud I. stupně vyšel při určení její výše z tarifní hodnoty 162.000,- Kč (pětinásobek ročního plnění) dle § 8 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (tzv. advokátní tarif – dále jen „AT“), čemuž odpovídá odměna za jeden úkon právní služby v částce 7.580,- Kč (v případě odvolacího řízení by tato odměna činila z tarifní hodnoty 132.000,- Kč částku 6.380,- Kč). Takto stanovená odměna je ovšem nepřiměřeně vysoká vzhledem k náročnosti úkonů, které zástupci stran v řízení učinili. Proto odvolací soud – jako již několikrát v případech, kdy se jednalo o výživné mezi manžely či mezi rodiči a zletilými dětmi – vyšel z judikatury Ústavního soudu, jež zastává stanovisko, že účelnými náklady jsou jen ty, které účastník musel nezbytně vynaložit na uplatnění či bránění svého práva a které jsou adekvátní konkrétním okolnostem věci; v případě nákladů právního zastoupení to platí, nejen pokud jde o účelnost jednotlivých úkonů právní služby, ale i pokud jde o výši odměny. Jestliže ve věcech péče o nezletilé (včetně řízení o výživném pro nezletilé děti) se podle § 9 odst. 2 AT považuje za tarifní hodnotu částka 5.000,- Kč, již odpovídá odměna za jeden úkon ve výši 1.000,- Kč, je evidentní, že mezi takto stanovenou odměnou a odměnou v částkách shora uvedených je propastný rozdíl, který nelze rozumně odůvodnit. Proto odvolací soud vyšel z úvahy, že daný spor nebyl složitější než spor o výživné pro nezletilé dítě a že tedy přiměřenou odměnou za jeden úkon právní služby je částka 1.000,- Kč. Za řízení před soudem I. stupně tak jde o náklady právního zastoupení žalobce za 4 úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení a 3x účast na jednání) po 1.000,- Kč, 4 paušální částky náhrady výdajů po 300,- Kč dle § 13 odst. 1, 3 AT, náhrada za promeškaný čas ve výši 1.200,- Kč dle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 AT a cestovné k uvedeným jednáním 3.114,- Kč (dle výpočtu v odůvodnění napadeného rozsudku), za odvolací řízení jde o 3 úkony právní služby (písemné vyjádření k odvolání a účast na 2 jednáních odvolacího soudu) po 1.000,- Kč, 3 režijní paušály po 300,- Kč, cestovné k jednáním odvolacího soudu 2x 1.038,- Kč a náhrada za promeškaný čas za uvedené cesty za 6 půlhodin po 100,- Kč, celkem 16.090,- Kč, k tomu náhrada 21 % DPH (§ 137 odst. 3 o.s.ř.) v částce 3.379,- Kč, celkem 19.469,- Kč, z toho 44 % činí 8.566,- Kč. Odvolací soud proto žalované uložil povinnost zaplatit žalobci na nákladech řízení před soudy obou stupňů celkem částku 8.566,- Kč k rukám právní zástupkyně žalobce (§ 149 odst. 1 o.s.ř.) v zákonné lhůtě 3 dnů (§ 160 odst. 1 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na jeho soudní výkon.

V Táboře dne 10. října 2017

Za správnost vyhotovení:

Eva Chomátová

Eva

Chomátová

Digitálně podepsal
Eva Chomátová
Datum: 2017.11.08
13:05:38 +01'00'

Mgr. Pavel Příbyl v.r.
předseda senátu